

– інституційна несформованість факторних доходів населення.

Тіньова економіка значно дестабілізує суспільство і тому через її вплив звужується податкова база, зменшуються обсяги податків, дезорганізуються виробничі процеси в офіційній економіці і перешкоджають створенню нормально працюючих підприємств, посилюється кримінальна ситуація в країні.

Тіньові доходи не тільки накладають свій відбиток на динаміку доходів населення, а є й джерелом глибокої диференціації населення за рівнем доходів, наростання соціальних протиріч. Така ситуація є загрозою і потребує негайних заходів задля детінізації економіки. Необхідною умовою прогресивного розвитку суспільства є органічне поєднання економічного і соціального, що знаходить свою реалізацію у створенні в країні соціально-орієнтованої ринкової економіки, підпорядкованості реформування економіки суспільним цілям.

Література

1. Як державі заробити на тіньових доходах [Електронний ресурс]. — Режим доступу :<http://news.finance.ua/ua/~2/0/all/2012/11/02/290551>.
2. Ангелко І. Тіньова діяльність як джерело доходу: основні форми вияву / І.Ангелко // Галицький економічний вісник. — 2010. — No2(27).— С.108-115.
3. Податківці витягують тіньові доходи [Електронний ресурс] — Режим доступу :<http://www.mobus.com/khmelnitsky/194468.html>.
4. Статистичні відомості Черкащини [Електронний ресурс] — Режим доступу :<http://cityukraine.info/index.php?citynews=37943>.

Звездилина А. Д.,

*студентка 2 курсу соціально-правового факультета,
Національний університет «Одеська юридическа академія»*

РАЗВИТИЕ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА В УКРАИНЕ

Предпринимательство — это ведущий сектор рыночной экономики, который обеспечивает насыщенность рынка товарами и услугами, способствует здоровой конкуренции, создает новый слой — «предприниматель-владелец»[1].

Любая нация гордится плодами деятельности своих предпринимателей. Но любая нация и каждый ее отдельный представитель гордятся и своей причастностью к воплощению какой-либо конкретной предпринимательской идеи. Предпринимательство способствует не только повышению материального и духовного потенциала общества, не только создает благоприятную почву для практической реализации способностей и талантов каждого индивида, но и ведет к единению нации, сохранению ее национального духа и гордости [2].

Одним из главных факторов формирования среднего класса является развитие малого и среднего бизнеса, гарантирующего стабильность экономики и повышения уровня жизни граждан. В результате открытия собственного дела и самозанятости снижается уровень безработицы и одновременно повышается уровень доходов населения, что способствует росту совокупного спроса и увеличению объема производства.

В Украине доля малых и средних предприятий составляет соответственно 94,3 % и 5,5 %, что в целом соответствует уровню развитых стран мира. Так, в США, Японии, Великобритании, Федеративной Республике Германии, Итальянской Республике, Французской Республике среди предприятий около 95 % являются малыми и средними.

О месте и значении малого и среднего бизнеса свидетельствует также его доля в общем количестве занятого населения и в валовом внутреннем продукте. В Украине в малом и среднем бизнесе в 2012 г. было занято 5,2 млн. человек, что составляет лишь 25 % экономически активного населения трудоспособного возраста. При этом в странах Европейского Союза такой показатель составляет более 50 %, а в Японии — около 80 %. В странах Европейского Союза малые и средние предприятия создают 50-70 % внутреннего валового продукта, в Украине такой показатель почти в четыре раза ниже.

На сегодняшний день состояние малого и среднего бизнеса в Украине характеризуется следующими недостатками: неравномерность концентрации субъектов малого и среднего бизнеса по регионам (наибольшее количество указанных субъектов в Киеве, Донецкой, Днепропетровской, Харьковской, Одесской, Киевской и Львовской областях); неравномерность распределения по видам экономической деятельности. В сфере торговли и услуг удельный вес субъектов малого и среднего бизнеса составляет 64,7 % их об-

щего количества, сфере промышленности — 13 %, сельского хозяйства — 13,1 %, строительства — 9,2 %.

Наличие указанных недостатков не способствует увеличению вклада субъектов малого и среднего бизнеса в создание внутреннего валового продукта и решения проблем занятости. Таким образом, основными причинами, препятствующими развитию малого и среднего бизнеса, являются: нехватка внутренних финансовых ресурсов, сложность доступа к внешним источникам финансирования и привлечения инвестиций; несовершенство процедур осуществления государственного надзора (контроля) в сфере хозяйственной деятельности; нестабильность законодательства в сфере развития малого и среднего бизнеса; несовершенство механизма партнерства между государством и малым и средним бизнесом; низкий уровень активности субъектов малого и среднего бизнеса по защите собственных интересов; ненадлежащий уровень информационного, консультативного и методического обеспечения предпринимательской деятельности, в том числе по вопросам сертификации продукции и услуг, а также внедрение систем управления качеством и др.

Таким образом, современное состояние развития малого и среднего бизнеса свидетельствует о необходимости реализации активной и взвешенной государственной политики в соответствующей сфере с учетом отраслевых и региональных особенностей. Вышеизложенные проблемы, обусловили принятие 28 августа 2013 г. Распоряжения Кабинета Министров Украины «Об одобрении Концепции Общегосударственной программы развития малого и среднего предпринимательства на 2014-2024 гг.», в котором излагаются основные проблемы дальнейшего развития предпринимательства и пути их решения.

Однако, на наш взгляд, данный документ не решает в полном объеме изложенные проблемы, поэтому одним из основных условий преодоления негативных тенденций является разработка комплекса мероприятий по решению проблем, препятствующих дальнейшему развитию малого и среднего бизнеса [3]. Вышеизложенное позволяет сделать вывод, что развитие экономики малых и средних предприятий в Украине имеет большие резервы и большие перспективы, так как в условиях рыночной экономики становления и укрепления государства прежде всего на частном бизнесе, личной инициативе, дает субъектам хозяйствования возможность самореализации и самоутверждения [4].

Литература

1. Развитие предпринимательства в Украине. Проблемы и перспективы [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://br.com.ua/referats/Pidpriemnictvo/5549/htm?dl>.
2. Развитие предпринимательства в Украине [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.coolreferat.com/>
3. Розвиток підприємництва в Україні [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.rusnauka.com/2_ANR_2010/Economics/10_57542.doc.htm.
4. Муравьев А. И. Предпринимательство: учебник / А. И. Муравьев, А. М. Игнатъев, А. Б. Крутик. — СПб.: Издательство «Лань», 2001. — 696 с.

Воронецкий О. Г.,

*студент 2 курсу Інституту прокуратури та слідства,
Національний університет «Одеська юридична академія»*

ФІСКАЛЬНА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ У ПРОЦЕСІ ЕКОНОМІЧНОГО СТАНОВЛЕННЯ РЕГІОНІВ

Фіскальна децентралізація влади є однією з ключових проблем сучасного розвитку України, що є актуальною в умовах поступової інтеграції нашої країни до Європейського Союзу, де децентралізація державних функцій вважається основою демократії та економічного розвитку. Рада Європи проголосила принцип захисту місцевої та регіональної автономії. Україна у 1997 р. підписала Європейську хартію місцевого самоуправління, що була прийнята у 1985 р. та взяла на себе зобов'язання додержуватися положень, закріплених у ній. Наявність місцевих бюджетів закріплює економічну самостійність місцевих органів самоврядування, що передбачено Конституцією (ст. 7) та Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Основоположником ідеї фінансової (фіскальної) децентралізації був американський економіст Ч. Тібу, який обґрунтував її у своїй праці «Економічна теорія фіскальної децентралізації в публічних фінансах: необхідність, джерела й використання» (1961 р), стверджує, що саме фіскальна децентралізація дає змогу органам управління отримувати автономію щодо фінансування і забезпечення населення суспільними товарами й послугами. Така автономія властива фіскальній політиці США. Інші країни порівняно нещодавно дійшли висновку, що децентралізація політично необхідна. Тібу довів, що за умови фіскальної автономії органів управління